

«شرق» از احتمال سفر مسئولان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران و پیامدهای دیپلماتیک آن گزارش می‌دهد

گام سفید

سفر مقامات آژانس به ایران می‌تواند گامی مثبت برای حل‌وفصل اختلافات ۲ طرف (ایران و آژانس) باشد

عباس سلیمان‌پور

شرق: محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، دیروز در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران عنوان کرد که تعاملات ما با آژانس برقرار است و امیدواریم در راستای رفع موانع و ابهامات با آژانس یک کام رو به جلو برداشته شود. او در این زمینه از سفر مسئولان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در روزهای آینده به ایران خبر داد. در همین زمینه شنبه هفته جاری رافائل گروسی در مصاحبه با الجزیره درباره موضوع «پاسخ‌دادن به سوالات آژانس» گفته بود که «پاسخ به سوالات آژانس، اختیاری و انتخابی نیست؛ بلکه یک وظیفه است». البته مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گفت‌وگویی که با این شبکه قطری داشت، به سؤالاتی درباره آخرین تحولات برنامه هسته‌ای ایران و همکاری آن با آژانس پاسخ داد. رافائل گروسی در پاسخ به سؤال الجزیره درباره آغاز غنی‌سازی ۶۰درصدی اورانیوم در تأسیسات فردو گفت: «مطمئن این میزان به سطح تسلیحاتی نزدیک‌تر است. سطح تسلیحاتی ۹۰ درصد است و این میزان ۶۰ درصد است. هیچ کسی نمی‌گوید که آنها در حال تولید تسلیحات اتمی هستند؛ درعین‌حال واضح است که انباشت مداوم مواد (هسته‌ای) در این سطوح بالا، مستلزم حضور متمرکز و جامع‌تر بازرسان آژانس است تا ببینند که همه چیز سر جای خود است». گروسی در ادامه بیان کرد: «درعین‌حال ما در زمینه برخی شفاف‌سازی‌ها از سوی ایران با مشکلاتی مواجه بوده‌ایم (شفاف‌سازی) درباره ذرات اورانیوم یافت‌شده از سوی بازرسان ما که در اصل نباید در معرض هیچ‌گونه فعالیت هسته‌ای قرار می‌گرفتند. نیاز به شفافیت است». او در پاسخ به این سوال الجزیره که آیا وقتی ایران اعلام می‌کند گازدهی به سانتریفیوژهای جدید را آغاز کرده است، این به‌معنای پیشروی سریع‌تر به‌سوی غنی‌سازی در سطوحی بی‌سابقه است، عنوان کرد: «این یعنی درحال انجام‌دادن کاری هستند که پیش‌تر گفته بودند و با سرعت انجامش

داده‌ها روایت می‌کنند:

جریان اصولگرا درمخمسه بولتن‌های افشاشده

محمد رهبری - هادی صفری

بیش از یک هفته از افشای بولتن‌های محرمانه خبرگزاری فارس برای برخی از مقامات می‌گذرد؛ بولتن‌هایی که محتوای آن از سوی برخی چهره‌های رسانه‌ای تکذیب شده و تهیه‌کننده آنها نیز باداشت شده است.
باین حال، افشای این بولتن‌ها در هفته گذشته تأثیر زیادی بر فضای سیاست داخلی کشور داشت و محتوای آن از طرف افراد و رسانه‌های مختلف مورد توجه و ارزیابی قرار گرفته است.
دراین میان پس از گزارش اخبار ۲۰:۳۰ علیه تهیه‌کننده این بولتن‌ها، اختلافات میان جریان اصولگرا و انقلابی نیز بالا گرفت که برخی از نشانه‌ها در شبکه‌های اجتماعی عیان شد اما واکنش‌ها به این بولتن‌ها چه ابعاد دیگری داشته است. بررسی داده‌های توییتری می‌تواند به پاسخ این پرسش کمک کند.

بررسی داده‌های منتشرشده در روزهای ابتدایی پس از افشای بولتن‌ها، به‌خوبی گویای جزئیات دیگری از واکنش‌های گروه‌های سیاسی به این موضوع است. براساس این در سه روز ابتدایی پس از افشای این بولتن‌ها، بیش از ۹ هزار توییت و ۲۵۴ هزار رتوییت راجع به خبرگزاری فارس و این بولتن‌ها منتشر شد. داده‌های به‌دست‌آمده از شبکه بازنشرهای توییت‌های مربوط به این موضوع نشان می‌دهد که درمجموع نزدیک به ۵۸ هزار کاربر اقدام به توییت یا رتوییت کرده‌اند که گراف آن در زیر آمده است؛ اما معنای این گراف چیست؟ یافته‌های به‌دست‌آمده راجع به سه گروه اصلاح‌طلبان، براندازان و مخالفان جمهوری اسلامی و جریان ارزشی و انقلابی واجد نکات تأمل‌برانگیزی است.

براساس این گراف، حدود ۹۶ درصد از کل شبکه در اختیار کاربران اصلاح‌طلب یا مخالفان جمهوری اسلامی بوده و فقط چهار درصد از شبکه را توییت‌های جریان انقلابی و ارزشی شکل داده است. البته نگاه دقیق‌تر به این گراف نشان می‌دهد که جریان اصلاح‌طلب نیز اقلیتی بود که فقط گوشه‌ای از قسمت صورتی‌رنگ را به خود اختصاص داد و می‌توان نتیجه گرفت که فضای غالب در دست کاربران

می‌دهیم که مؤثر واقع شده است». اسلامی در این مصاحبه به موضوع سقف اورانیوم غنی‌شده هم پرداخت که در این زمینه آژانس مدعی است ایران ۱۸ برابر بیشتر از حد مجاز توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ اورانیوم غنی‌سازی‌شده در اختیار دارد. رئیس سازمان انرژی اتمی در پاسخ به این سؤال که آیا اقدامات ایران در صورت عمل‌نکردن طرف مقابل به تعهداتی که داده است در همین حد باقی خواهد ماند؟ بیان کرد: «دلیلی که این ادعا مطرح می‌شود، ناشی از توافق برجام است. در برجام ما حد مجاز غنی‌سازی، حد محدود غنی‌سازی، حد محدود نگهداری مواد داریم اما چون طرف مقابل به تعهدات خود عمل نکرده است، ملاک عمل برای ما قانون مصوب مجلس است. هر روزی که آنها تحریم‌ها را لغو کنند و به تعهداتشان برگردند، ما نیز به تعهداتی که در قالب سند برجام داده‌ایم، برمی‌گردیم».

بازی سیاسی یا تلاش برای حل اختلافات؟

اگرچه گفته‌های محمد اسلامی و رافائل گروسی حکایت از آن دارد که رویارویی و اختلاف‌نظر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و سازمان انرژی اتمی ایران کساکان به قوت خود باقی است اما خبر دیروز چهارشنبه اسلامی درباره سفر مقامات آژانس در روزهای آینده به ایران می‌تواند به‌عنوان گامی مثبت در مسیر حل‌وفصل اختلافات دو طرف (ایران و آژانس) عمل کند. البته شکاف جدی در مواضع تهران و آژانس، رسیدن به نقطه مطلوب برای تسهیل و حل اختلافات را قدری پیچیده و طولانی می‌کند.
ضمن اینکه تعدیل و حل اختلافات بین ایران و آژانس به معنای ازسرگیری گفت‌وگوهای هسته‌ای و احیای برجام نخواهد بود بلکه صرفاً این معنی را می‌دهد که یکی از موانع فعلی در مسیر ازسرگیری مذاکرات وین برداشته خواهد شد. البته هنوز معلوم نیست که با این سفر مقامات آژانس به ایران، دو طرف به توافقی برای حل اختلافات پادمانی دست پیدا خواهند کرد یا خیر؟
پیرو آنچه بیان شد، دراین‌میان مسائلی در حاشیه سیاست خارجی نیز سبب شده است که عملاً مذاکرات هسته‌ای تحت‌الشعاع این دست مسائل قرار گیرد. البته موضوع‌گیری‌های اخیر مقامات اروپایی هم مؤید آن است که قاره سبز هم با وجود چالش‌های کنونی، ننگ‌نامه جدی به احیای برجام ندارد؛ کم‌اینکه جوزپ بورل روز دوشنبه به موازات اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران گفته بود که توافق هسته‌ای با ایران در راستای منافع خودمان است. این دیپلمات ارشد اروپایی بیان کرد: «ما باید تحریم‌ها را از توافقی هسته‌ای جدا کنیم و تا جای ممکن به تعامل بپردازیم».
مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در ادامه تأکید داشت: «اگرچه برجام در وضعیت دشواری قرار دارد؛ اما گزینه بهتری نداریم. در شرایط کنونی برجام در وضعیت دشواری قرار دارد. با این وصف به نظرم گزینه بهتری نداریم که اطمینان حاصل کند ایران سلاح هسته‌ای تولید نخواهد کرد».

این دست سخنان مقامات اروپایی می‌تواند مبین آن باشد که با وجود چالش‌های موجود هنوز فضا، زمینه و امید حداقلی برای به‌نتیجه‌رسیدن مذاکرات وجود دارد، هرچند واقعیت‌های جاری رسیدن به این مذاکرات را قدری در ابهام مواجه می‌کند. در سوی دیگر باید تغییر نگاه تهران برای موافقت با حضور مقامات آژانس در ایران را هم به بوته نقد و تحلیل برد. درحالی‌که محمد اسلامی در حاشیه نشست هیئت دولت در ۲۵ آبان صراحتاً از مخالفت با سفر این مقامات (آژانس) در جهت حل اختلافات پادمانی خبر داده بود، روز گذشته، چهارشنبه، رئیس سازمان انرژی اتمی از موافقت با سفر مقامات آژانس گفت. این تغییر موضع می‌تواند از دو جهت قابل تحلیل باشد؛ اول آنکه می‌توان گفت احتمالاً دولت به دنبال «خبردرمانی» است اما در ساخت دیگر باید به این نکته هم اشاره کرد که به‌فرج‌ترشدن وضعیت سیاست خارجی در همه ابعاد و سطوح چاره‌ای جز همکاری با آژانس به‌عنوان اهرمی در راستای تعدیل فشارها برای تهران باقی نگذاشته است. حال باید دید که در صورت حضور مقامات آژانس چه اتفاقاتی رقم خواهد خورد؟

است». در سمت دیگر ماجرا، شاهد سکوت نسبی کاربران ارزشی و انقلابی در مواجهه با بولتن افشاشده هستیم.
باین‌حال همان توییتهایی که از سمت آنها منتشر شده نیز به‌خوبی بیانگر اختلافات درونی این جریان به دنبال افشای این بولتن‌هاست.

برای مثال درحالی عبدالله گنجی در تویییتی گفته است «به‌عنوان کسی که چندین سال عضو شورای سیاست‌گذاری فارس بودم اعلام می‌کنم یک بار نه بولتن دیدیم نه در جلسات شورای مذکور طرح شد. این کار را شخص خاصی انجام می‌دهد که از قضا در فارس هم کار می‌کرد».
کاربر دیگری به نام «حاج فیدل» با کوت‌کردن او نوشته است: «احتمالاً آقای گنجی رو خودی حساب نمی‌کردن چون این بولتن رو عباس درویش‌توانگر می‌نویسه که از قضا قائم‌مقام و حقوق‌بگیر خبرگزاری فارسه (حدود ۲۰ میلیون تومن) و از قضا فارس هم بولتن‌نویسی رو تأیید و توجیه کرده. بله، این کار ربطی به خبرگزاری نداره…».

برخی دیگر از کاربران نزدیک به جریان ارزشی و انقلابی، توییت‌هایی را علیه تهیه‌کننده این بولتن‌ها زده‌اند و برخی دیگر از آنها سعی کرده‌اند با شوخی یا تمسخر، کلیت ماجرا را زیر سؤال ببرند.
باین‌حال آنچه در این داده‌ها مشخص است، آن است که جریان ارزشی و انقلابی راهبرد یکسانی در مواجهه با افشای این بولتن‌ها نداشته و درونش دچار نوعی تضاد و سردرگمی شده است. سکوت نسبی آنها و همان توییت‌های معدودشان به‌خوبی بیانگر همین موضوع است.
اختلافی که احتمالاً محدود به فضای رسانه‌ای نباشد و چه‌بسا پشت درهای بسته شدیدتر از نمود رسانه‌ای آن باشد. شاید ماجرای این بولتن هم مانند بسیاری دیگر از تحولاتی که در ماه‌های اخیر اتفاق افتاده، خیلی زود فراموش شود؛ اما بازداشت فردی که در خبرگزاری فارس مسئولیت داشته، موضوعی نیست که در کوتاه‌مدت و سریع فراموش شود.
با توجه به جایگاه استراتژیک خبرگزاری فارس در دهه‌های گذشته، او نیز حتماً حامیانی دارد و موضوع را نباید پایان‌یافته تلقی کرد. چنان‌که هنوز برخی از کاربران شبکه‌های اجتماعی جزئیات دیگری از بولتن‌های افشاشده را منتشر می‌کنند که هریک از آنها می‌تواند مجدداً توجهات را به خود جلب کند؛ بنابراین از یک‌سو اختلافات درونی جریان اصولگرا؛ پیرو این بادداشت و از سوی دیگر انتشار جزئیات دیگری از این بولتن‌ها در شبکه‌های اجتماعی می‌تواند همچنان موضوع بولتن‌ها را در میان مدات بر سر زبان‌ها نگه دارد.

اخبار برگزیده

پیام تسلیت رهبر انقلاب در پی حادثه ناگوار ربایش و شهادت مولوی عبدالواحد ریگی

در پی حادثه ناگوار ربایش و شهادت جناب مولوی عبدالواحد ریگی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی ضمن اظهار تأثر از این حادثه، بر تعقیب و مجازات سریع و جدی جنایتکاران از سوی دستگاه‌های مسئول تأکید کردند.
متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به شرح زیر است:
بسم الله الرحمن الرحیم، حادثه ناگوار ربایش جناب مولوی عبدالواحد ریگی رحمةالله علیه و به شهادت رساندن این عالم خیر خواہ و شجاع موجب تأسف و تأثر اینجانب گردید.
اشراری که این جنایت را مرتکب شدند مزدورانی روسپاهاند که در خدمت دشمنان سعادت هم‌میهنان بلوغ و اتحاد اقوام ایرانی قرار گرفته‌اند.
وظیفه دستگاه‌های مسئول تعقیب و مجازات جنایتکاران است و باید با سرعت و جدیت انجام شود.
اینجانب به خاندان محترم آن شهید و همه مردم بلوچستان به‌ویژه خاش و ایرانشهر تسلیت عرض می‌کنم و رحمت الهی را برای همگان مسئلت می‌نمایم.

پیامتسلیت رهبرانقلاب

دربی درگذشت آقای رستم قاسمی

همچنین حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی، درگذشت آقای رستم قاسمی از مدیران انقلابی و خستگی‌ناپذیر را تسلیت گفتند.
متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است:
بسم الله الرحمن الرحیم، درگذشت مرحوم معفور جناب آقای رستم قاسمی رحمةالله علیه را به خاندان گرامی و دوستان و همکاران ایشان تسلیت عرض می‌کنم.
ایشان از جمله مردان انقلابی و خدمتگزار و خستگی‌ناپذیر کشور بودند و در عرصه‌های گوناگون خدمات ارزشمندی کردند و تا آخرین روزهای حیات، تلاش‌های خود را ادامه دادند.
از خداوند متعال رحمت و مغفرت و پاداش مجاهدت‌ها را برای آن مرحوم مسئلت می‌کنم.

با پذیرش اعاده دادرسی اجرای حکم ماهان صدرات متوقف شد

توقف یک اعدام

شرق: اجرای حکم «ماهان صدرات» از بازداشتی‌های آن‌آرامی‌های اخیر متوقف شد.
سیدعباس موسوی، وکیل مدافع ماهان صدرات دراین‌باره اعلام کرد: «با عنایت دادار جان‌آفرین و با دوراندیشی و ژرف‌نگری قضات محترم شعبه نهم دیوان عالی کشور و به برکت دعای مردم نجیب، شریف و دلموز این سرزمین، موکل «ماهان صدرات» از اعدام نجات یافت و قرار توقف اجرای حکم او مستند به درخواست اعاده دادرسی و موافق ماده ۲۷۶ قانون آیین دادرسی کیفری صادر شد».
بر اساس کیفرخواست صادرشده برای ماهان صدرات، او متهم به «محابره، اجتماع و تبانی به قصد ارتکاب جرم علیه امنیت کشور، آتش‌زدن موتورسیکلت و تخریب گوشی شاکي خصوصی و ایراد جرح عمدی با چاقو نسبت به شاکي» شده بود.
روابط عمومی دیوان عالی کشور هم خبر داد که حکم اعدام «ماهان صدرات مرني» یکی از متهمان اغتشاشات اخیر تا حصول نتیجه از دیوان عالی کشور متوقف شد و در توضیح آن نوشت: درخواست اعاده دادرسی متهم «ماهان صدرات مرني» نسبت به رای صادره دادگاه انقلاب در اجرای ماده ۲۷۴ قانون آیین دادرسی کیفری در شعبه نهم دیوان عالی کشور ثبت و اصول پرونده محاکماتی نامبرده جهت رسیدگی و بررسی تقاضای ثبت‌شده از دادگاه مربوطه مطالبه شده است.
ضمناً در اجرای ماده ۴۷۶ قانون مذکور قرار توقف اجرای حکم اعدام تا حصول نتیجه از دیوان عالی کشور صادر شده است.
در روزهای گذشته محمدرضا قنبرطلب، شاکي خصوصی ماهان صدرات که در تلاش بسیار بود تا مانع اجرای حکم اعدام شود، روز شنبه نوشته بود: «تو بیش از عقوبت در غفو قوتی، به‌عنوان سربازی که همواره در راستای منویات اقا و در جهت تحکیم نظام گام برداشتیم، از ریاست قوه قضائیه عاجزانه استعفا دارم با توجه به اظهار ندامت قلبی متهم، نظام از حق خود در برخورد با ماهان صدرات بگذرد.
از صبح در کنار خانواده ماهان در تلاشیم».
باوع‌گیری درخواست کمک از رئیس دستگاه قضا برای ورود به پرونده ماهان برای تعویق اجرای حکم، فیلمی از مادر بزرگ‌های او هم منتشر شد که عاجزانه از قاضی‌القضات خواستار تعویق اجرای حکم شدند و محمدرضا قنبرطلب، در ادامه تلاش‌های خود برای نجات صدرات از اعدام نوشت: «به لطف الهی در نیمه‌شب حکم ماهان صدرات متوقف شد. صدای مادر بزرگ‌های ماهان و مردم کشورم که با بی‌اعتنایی به رسانه‌های بیگانه از آیت‌الله‌آزای درخواست رأفت اسلامی کردند، شنیده شد. یاد ندارم جز روضه ارباب گریه کرده باشم، اما امروز در ملائم برای لغو حکم گریه کردم. صدای قلبی ما شنیده شد. ۴۸ ساعت وقت داریم فارغ از جناح‌پندگی‌های سیاسی و اعتقادی، با همدلی و وفاق ملی از قوه قضائیه بخواهیم که درخصوص حکم ماهان صدرات با تاسی از سیره الهی‌بت علیهم‌السلام برخورد شود».
روز گذشته هم‌زمان با اذان ظهر خبر توقف اجرای حکم ماهان صدرات منتشر شد.
دلیل این توقف، رسیدگی مجدد به پرونده طبق ماده ۴۷۶ و پذیرش اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور است. طبق این ماده «درخواست اعاده دادرسی به دیوان عالی کشور تسلیم می‌شود. این مرجع پس از احراز انطباق موضوع درخواست با یکی از موارد موضوع ماده (۲۷۴) این قانون با تجویز اعاده دادرسی، رسیدگی مجدد را به دادگاه هم‌عرض دادگاه صادرکننده حکم قطعی ارجاع می‌دهد و در غیر این صورت قرار رد اعاده دادرسی صادر می‌نماید».
وقتی اعاده دادرسی پذیرفته شود، اجرای حکم در مجازات سالب حیات متوقف می‌شود و این‌گونه تا زمان نتیجه دادگاه مجدد صدرات او از خطر اعدام در امان است.
رسیدگی در این مرحله با حضور وکلای تعینیی می‌تواند در رفع شبهات در پرونده کمک کند و نتیجه دادگاه علنی با حضور وکلای تعینیی برای افکار عمومی قابل پذیرش است و می‌تواند به اعتمادسازی در جامعه کمک کند.

حسینی صبح دیروز: احتمال تغییر برخی اعضای هیئت دولت را تکذیب می‌کنم

سیدمحمد حسینی ظهر برکنار شد!

شرق: تغییر در کابینه سیزدهم قریب‌الوقوع بود و از اینکه دیروز اخبار تغییرات درحال تأییدشدن هستند هم قابل پیش‌بینی بود، هرچند ماجرای معاون پارلمانی دولت جالب بود.
درحالی‌که سیدمحمد حسینی صبح روز چهارشنبه ۲۳ آذر در حاشیه جلسه هیئت دولت، احتمال برکنونه تغییر برخی اعضای هیئت دولت را تکذیب کرد، یک‌بارکه خبر برکناری او ظهر چهارشنبه منتشر و از جایگزینش هم رونمایی شد. طبق گزارشی که تسنیم منتشر کرده، نماینده کرمانشاه در مجلس که استعفاي خود از نمایندگی مجلس را تقدیم هیئت‌رئیس مجلس کرده است، به‌عنوان معاون پارلمانی رئیس‌جمهور منصوب خواهد شد. استعفاي ابراهیم عزیزی، نماینده مردم کرمانشاه و عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی، صبح دیروز در صحن علنی مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد. طبق اخبار رسیده قرار است عزیزی به‌عنوان معاون پارلمانی رئیس‌جمهور منصوب و جایگزین سیدمحمد حسینی شود.
ابراهیم عزیزی، نماینده کرمانشاه در دوره‌های پنجم و یازدهم و از اعضای سابق حقوق‌دان شورای نگهبان است. او همچنین «معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور» در دولت محمود احمدی‌نژاد بود.